

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

UNA SIRENA

Sobre l' ona joganera,
de blanca espuma voltada,

¡qué n' ha d' estar de fresqueta!
¡y qué 'n deu ser de salada!

NOTAS BARCELONINAS

Es la cansó de cada dimecres: «Per falta de número, l' Ajuntament no ha pogut aquesta tarde celebrar sessió.»

Els nostres concejals son divins. En vigília d' eleccions, quan per cada cadira vacant se presentan tres dotzenas de pretendents, hi ha que véurels corrent d' aquí per allà, removent el cel y la terra y multiplicantse ab activitat d' esquiol pera obtenir els sufragis dels seus conciutadans, ó á lo menos las sevas simpatías.

¡Quíns discursos, llavors! ¡Quíns oferiments! ¡Quíns promesas!

—Barcelona tindrà en mí—diuhen tots, sense excepció—el més entussiasta é incondicional defensor dels seus interessos. Pera cuydarme de lo que á la ciutat li importa, no menjaré, no dormiré, no descansaré, día y nit consagrat á la vigilancia de l' hisenda municipal. Voteume, conciutadans; feume sortir triufant de las urnas, y jo us juro que no us en penedireu.

Pero vé l' estiu, el termómetro comensa á enfilarse, y ¡bona nit promesas, oferiments y discursos!

«Per falta de número, l' Ajuntament no ha pogut aquesta tarde celebrar sessió.»

—¡Y donchs, senyors concejals! ¿Qué s' ha fet d' aquell entusiasme? ¿Ahont es l' interés y l' esperit de sacrifici de que tant alardejavau?

Si 'ls regidors volguessin respondre, podrían dirnos senzillament:

—Tot aixó ho guardém per quan tornin á haverhi eleccions.—

Entre tant, mentres fassi calor, resignemnos á sentir la famosa cantarella: «Per falta de número...»

«¡Per falta de número!...» ¿No sería preferible parlar clar y dir ab tota franquesa: «Per sobra de *desahogo*?»

•••

¡Pobres orugas! Mil vegadas deurían haverho sentit repetir: «Al estiu, tota cuca viu.»

Y com l' adagi no posava á l' afirmació limitacions de cap género, dongueren un día la senyal de marxa, y cap á Barcelona faltan orugas.

¿Per qué no havían de venirhi? La nostra ciutat té fama de vividora. Els pobres, las monjas, tots els que se la campan sense fer res ho saben per experiencia. ¡També las orugas hi viurían!

Vingueren, s' apoderaren dels arbres de la Rambla... y á pasturar, noyas, que la ciutat paga. ¡Ay! Las infelissas no contavan ab que 'ls adagis, com las lleys, son elástichs y acomodaticis, y no sabían, per lo tant, que lo que per uns es un acte legal é intaxable, per altres es una extralimitació punible.

També en lo de viure sobre 'l país... ó sobre 'ls arbres, hi ha classes. A las altas, á las privilegiadas, tot els es permés: al proletariat *vividor*, persecució encarnissada.

Las autoritats barceloninas, alarmadas davant de la invasió de las orugas y endavinant potser en ellas unas competidoras temibles, han acordat la seva destrucció.

—Aquí—sembla que han dit—no menja ningú més que nosaltres.

Y ara que vajin repetint els cándidos que al estiu tota cuca viu...

No pas als plátanos de la Rambla.

•••

A pesar de que aquí las morts escassejan, de tant en tant encare hi ha algun *enterro*.

Aquesta vegada la *ganga* ha correspost á dos pay-

sans del descubridor d' América, que á jutjar per las senyas no es fácil que descubreixin may res.

L' *enterrador*, bondadós y espléndit com tots ells solen ser, havia escrit als dos italians oferintlos un verdader *bocato di cardinale*.

Era un gran negoci. Un banquer de Canarias s' havia aixecat ab la bomba, acompañat de dos milions de franchs; pero la justicia l' havia cassat y enxiquerat sense miraments, y ara, per poguer sortir de la presó, eran necessaris cinch ó sis mil pesetas. Si 'ls genovesos s' avenían á donarlas, el banquer els entregaria els planos del lloch ahont els dos milions estavan enterrats, y *finis coronat opus*; el tresor sería seu.

Aceptaren els italians, s' encaminaren á la ciutat dels comtes... y dels *enterros*, y quan anavan ja á afluir la mosca, gracias á la Providencia, personificada aquesta vegada en un agent de policia, vingueren en coneixement de que tot alló dels dos milions de propina en pago de cinch ó sis mil pesetas, era *¡corpo di Dio!* una engallinada com una casa, ó en llenguatje ténich, un timo.

¡Pobres genovesos! ¡Tan coll avall que devían ja tenir el fortunón que 'l destino, en forma de banquer de Canarias, els regalava!...

Cada vegada que 's parla d' un fet d' aquests, penso ab la frase profundament filosófica ab que va calificarlas anys enrera un pagés fill d' una població de la costa de ponent.

Arribat l' home á Barceloua, se li presentan uns fulanos oferintli un' unsa si 's presta á acompañarlos á una casa de cambi.

El foraster, qu' ensumá immediatament el formatje, va apartarse de la ratera, enviant als generosos desconeguts á passeig.

—¡Malol!—m' deya l' home, quan m' ho explicava: —Desseguida que vaig sentir alló de l' unsa, vaig pensarho: «Massa bé m' ho voleu pagar.»

—Perque vos—vaig contestarli jo,—teniu un esperit despert.

—Y además—replicá ell ab molta vivesa—una honradés que no dorm.—

No pot dirse mes bé en menos paraulas. Els que ab tan amplas tragaderas s' empassan la bola d' un *enterro*, han de ser inductablement lo que deya 'l pagés: esperits no molt desperts, ab l' honradés una mica dormida.

•••

Potser no es absolutament barcelonina la nota que segueix; pero aixó no obstant, la transcrich... per lo que ara van á veure.

L' Ajuntament de Chicago, populósissima població, com ja saben, dels Estats Units, ha hagut de declarar-se en quiebra.

¿Causas?... Ja poden figurárselas. Empréstits, massa freqüents; obras—verbi-gracia aqueductes y palaus de Parch,—realizadas sense ordre, ni concert, ni pressupost; traballs colosals, sempre adjudicats á contratistas amichs de la *casa*; despilfarro sistemátich, administració defectuosa, excés d' empleats, l' *embolica que fa fort* erigit en sistema...

¿Ho comprenen ara per que en una ullada purament barcelonina, hi deixo entrar un eco de Chicago?...

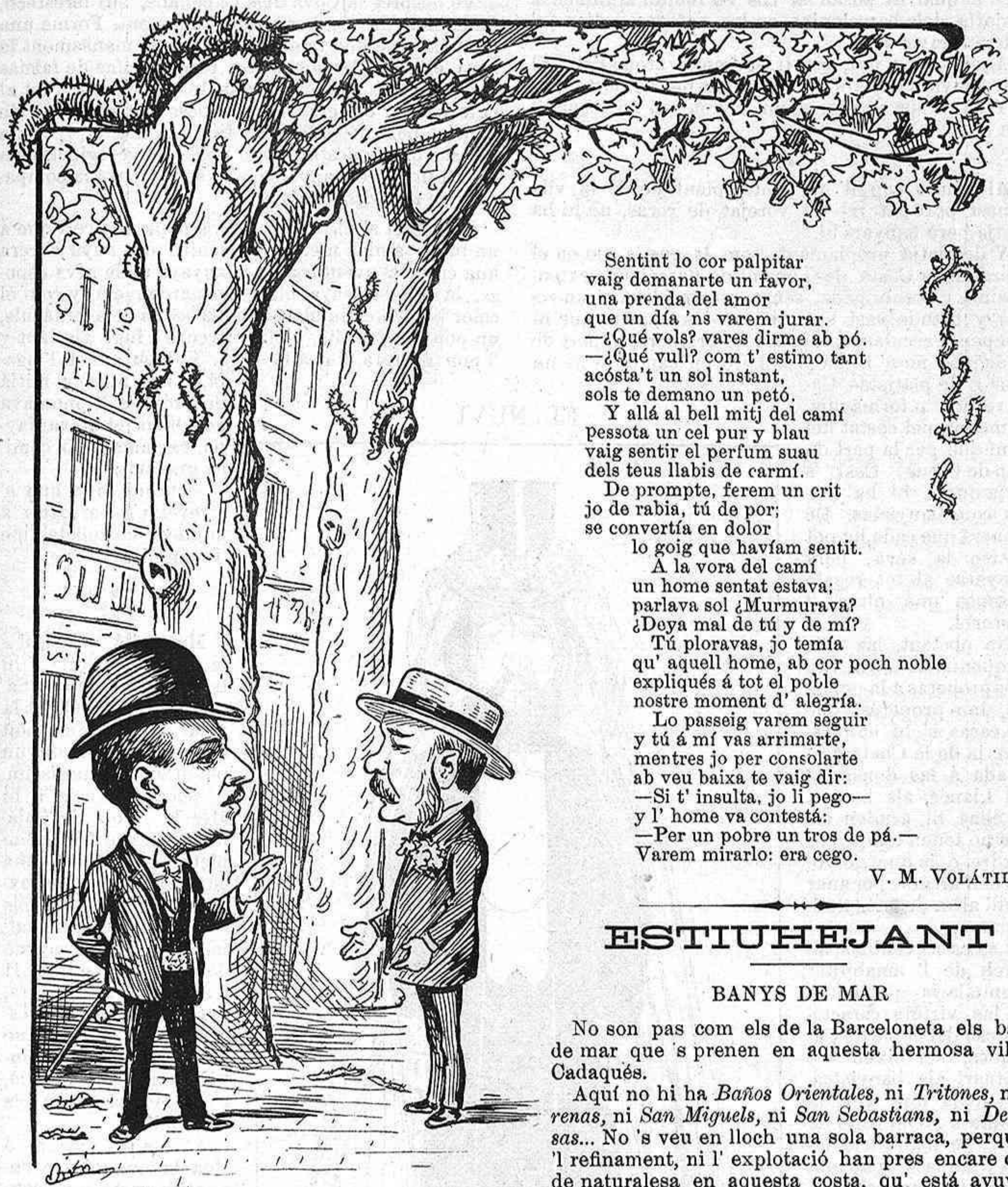
Quan las barbas del tocino vejis pelar, posa las tevas en remull, rata-pinyadada.

A. MARCH

LO PRIMER PETÓ

Era un día al dematí
un día de primavera

LA QÜESTIÓ DE LAS CUCAS

—¿Cóm es, senyor Oliva, que aquestas orugas tot s' ho menjan?...

—Ja veurá: els mals exemples de la casa de la vila...

tú, bonica y riallera,
anavas aprop de mí.

—¿Ahont vas? vaig demanarte.

—Al bosch, vares dirme tú.

—Donchs ja que no 'ns veu ningú
jo voldria acompanyarte.

Tú prou vares contestar:

—No 't vull pas deixar vení.—
pero 'ls teus ulls deyan sí
y als teus ulls vaig escoltar.

Lleugers com aucells tots dos
sobre l' herba caminavam;
y reyam quan ens miravam,
tú ditxosa y jo ditxós.

Sentint lo cor palpar
vaig demanarte un favor,
una prenda del amor
que un día 'ns varem jurar.
—¿Qué vols? vares dirme ab pó.
—¿Qué vull? com t' estimo tant
acósta't un sol instant,
sols te demano un petó.

Y allá al bell mitj del camí
pessota un cel pur y blau
vaig sentir el perfum suau
dels teus llabis de carmí.

De prompte, ferem un crit
jo de rabia, tú de por;
se convertia en dolor

lo goig que havíam sentit.

A la vora del camí
un home sentat estava;
parlava sol ¿Murmurava?
¿Deya mal de tú y de mí?

Tú ploravas, jo temía
qu' aquell home, ab cor poch noble
expliqués á tot el poble
nostre moment d' alegría.

Lo passeig varem seguir
y tú á mí vas arrimarte,
mentres jo per consolarte
ab veu baixa te vaig dir:

—Si t' insulta, jo li pego—
y l' home va contestá:

—Per un pobre un tros de pá.—
Varem mirarlo: era cego.

V. M. VOLÁTIL

ESTIUHEJANT

BANYS DE MAR

No son pas com els de la Barceloneta els banys
de mar que s prenen en aquesta hermosa vila de
Cadaqués.

Aquí no hi ha *Baños Orientales*, ni *Tritones*, ni *Si-
renas*, ni *San Miguels*, ni *San Sebastians*, ni *Delicio-
sas*... No 's veu en lloch una sola barraca, porque ni
'l refinament, ni l' explotació han pres encare carta
de naturalesa en aquesta costa, qu' está avuy tal
com va ser creada, hermosa y plena de magestat.

Jo diria que de barraca n' hi ha una no més, in-
mensa, imponent: una barraca vorejada de rocas
recremadas per la salabró, de color d' esponja petri-
ficada: ab la mole del Pení per capsalera, ab la volta
infinita del firmament per cobricel; ab el panorama
de la vila reflectint sas casas en la mar, per adorno,
ab els penyascals del Cucurucú de Saranella y del
Cucurucú de Sacebolla per pilans, y ab una extensió
de aygua transparent que ofereix tota la gamma del
color blau, per alfombra.

No hi ha refinaments; pero hi ha grandesa y her-
mosura.

¡Qué fastigós resulta comparat ab tanta magnifi-
cencia, aqueix tros de mar de la ciutat comtal, plé
de bruticia, per lo que hi abocan las clavegueras, y
que fa llunas com el caldo, á consecuencia del tri-

but que li pagan las ayguotas de las fábricas de gas, y en el qual hi posan el cos en remull la immensa majoria dels barcelonins, en los xafogosos días qu' estém atravessant!

Aquí tot es pur, tot transparent y aromátich. El mar convida á ficars'hi com un llit net de bugada.

Y ha de ser per forsa un ingrát, qui no accepta 'l seu convit.

••

Al primer cop d' ull, contemplant desde la vila aquest port natural tot vorejat de rocas, no hi ha platja pera banyars'hi.

Y de platja propiament, com la que 's veu en el litoral de la Costa de Llevant de Barcelona, extensíssima y desabrigada, sense un accident ni un redós y batuda casi sempre per las onadas que hi rompen y reculan coronadas de brumera, al port de Cadaqués no n' hi ha pas. Pero en cambi hi ha un sens fí de platjetas. Cada recotze 'n forma una, lo mateix pel costat del Pení que per la part de Cap-de-Creus. Casi 's diria que n' hi ha tantas com banyistas. De manera que cada hú pot triarse la séva, pera banyarse ab tot regalo y sense que ningú 'l destorbi.

No obstant, las més freqüentadas son las més properas á la població, tan properas, que las casas s' hi enmirallan: la de la Cueta destinada á las donas; la del Llanés, als homes. A ellas hi acuden els que no tenen temps per perdre, ó 'ls que no volen embarcarse per anar á un' altra de més llunyana.

Las casas vehinas, alberch de l' amabilitat hospitalaria qu' es una de las virtuts características del poble de Cadaqués, serveixen de vestuari als banyistas, els quals una vegada habillats ab lo trajo de bany, se llansan al aygua y fan la séva ab tota llibertat. L' aygua, al istiu, casi sempre es mansa y tranquila, ja que sols poden agitarla las llevantadas propias d' altrás estacions en que no 's prenen banys. El fondo es net, y encare que la sorra no es molt fina, s' hi camina bé.

Seguint la costa per aquell costat, que mira á Llevant s' hi troban las platjas del Sortell, monopolizadas per la simpática familia Pitxot, que s' ha fet la casa hont estiuheja, allí ma-

teix sobre unas rocas que s' adelantan port endins.

Ve després la Cova dels Capellans, siti feréstech, fantástich, de una hermosura imponent. Forma una gran caverna oberta al mar, que besa mansament la seva entrada. De son sostre penjan tofas de falsias y romagueras com pabellons de cortinatjes, y tot al entorn á flor de terra, surten rocas que serveixen de banchs pera despullarse. Mirant al mar se veu una rocassa que 's destaca com una esfinge egipcia. Un s' extranya de banyarse allí sol y sense la companyia de *náyades* y *tritons*.

En cambi s' hi troban alguns pops. Per cert que á un íntim amich meu va succehirli dos anys enrera una curiosa aventura. Se banyava ab la séva esposa, la qual caltava blanca espartenyeta, y com el color blanch estimula á aquella bestia dels tentaculs, un pop se presentá, y ella al veure'l fugí xisclant y 'l pop darrera, fins á la sorra. El meu amich l' agafá, y un' hora y mitja després se 'l menjava per dinar fet ab xanfayna, exclamant ab cómica gravetat:

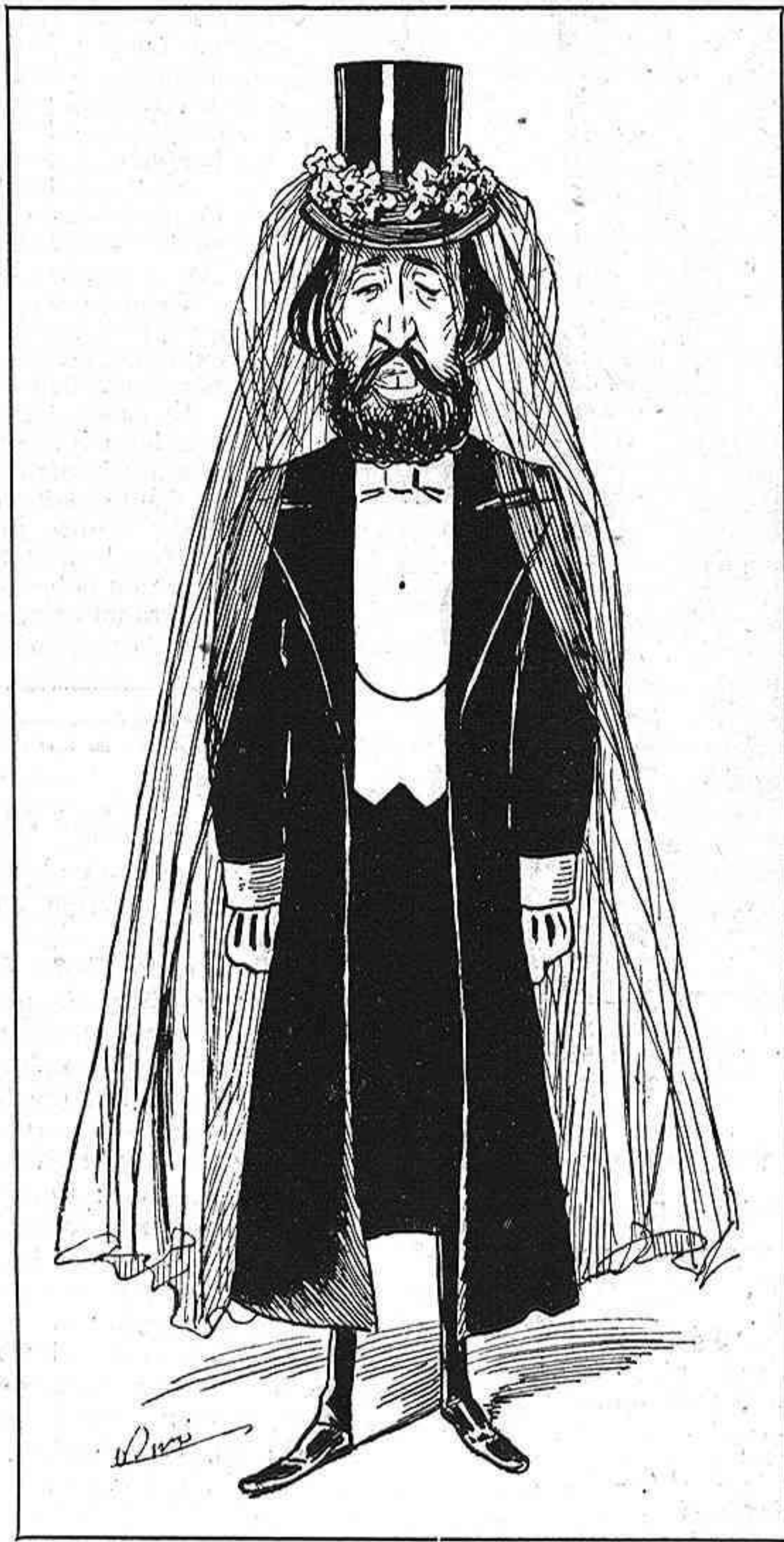
—A qui siga que s' atreveixi á perseguir á la meva costelleta, me 'l menjol!

••

Més enllá y ja casi á la punta del port, s' hi troba la platjeta de Sacebolla, desde ahont la vista 's dilata fins molt enfora, gosant de un panorama hermosíssim. A poca distancia s' hi alsa la farola de Calanans, que convida á completar 'l bany ab una curta y agradable excursió. Pero més son els que 's quedan á la platja, aprofitant l' aygua de una font no molt fresca, pero fina y pura, pera ferhi petar l' esmorzar ó 'l berenar que sempre 'l bany produheix una gran defalió, y 'l remey el donan els bons talls.

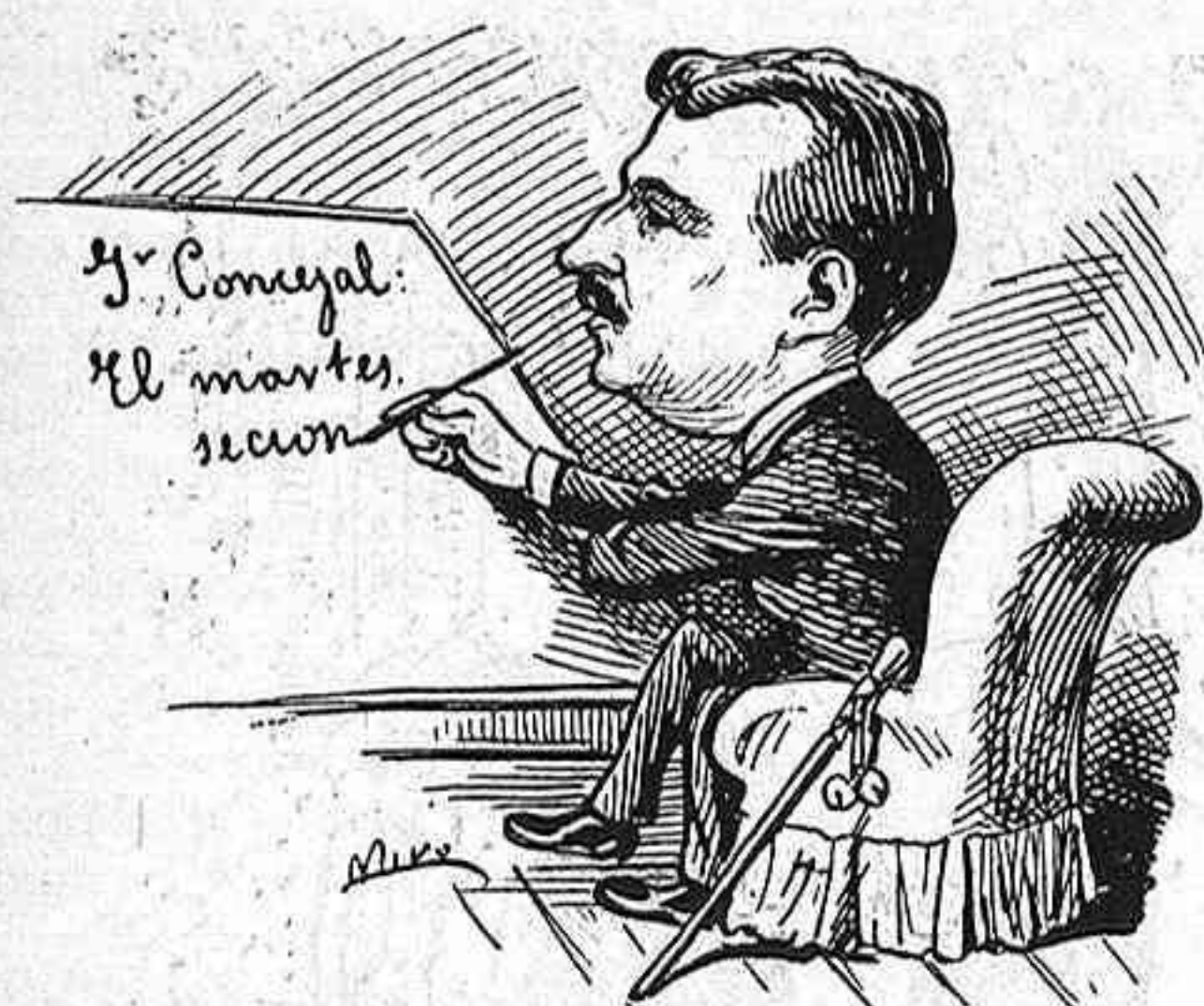
A l' altra banda, ó siga la que mira á Ponent, la costa 's presenta encare més retallada, oferint un gran número de platjas, com la Confitera, nomenada aixís perque 'ls palets se cubreixen de unas concrecions calissas que 'ls fan semblar atmetllas grapinyadas; la de l' Arenella al costat de aquesta y en front de la petita isla que porta 'l mateix nom, propietat del brau marino Julio Bosch, y més enllá, per fí, y á redós de una qua de terra que s' adelan-

EL NUVI

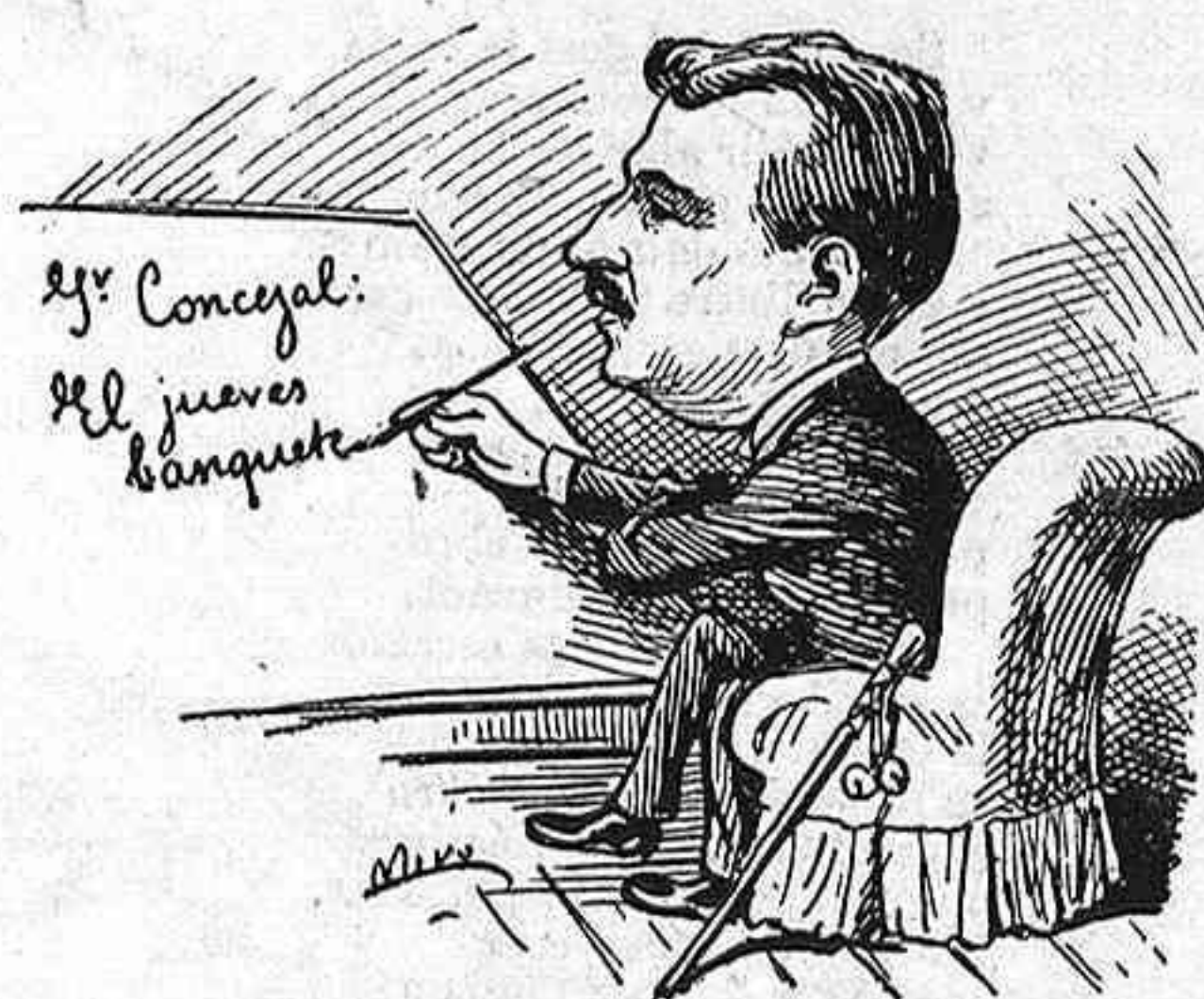

Haventse ja decidit á ser *romeu* dels casats, que sigui l' enhorabona hostaler dels Quatre Gats.

CONVOCATORIAS ALS REGIDORS

De segur que no hi haurá prou número.

De segur que no n' hi faltará cap.

ta, la titulada del Ros, qu' es la més tranquila de totes. ¡No hi ha platja de més bon gènit! Tant es que bufi 'l lleveig, com que ronqui la tramontana, com que bramuli 'l levant: las ayguas de la platja del Ros sempre sossegadas, inmóviles y transparents com una lluna de mirall. Es com aquelles personas que no s' alteran per res. Vos enrabieú y 'us responen ab una rialleta. Tot al entorn d' ella s' hi extenen espessos olivars. May com allí l' olivera ha sigut símbol de la pau.

En front y més cap á la vila, s' extén la platja de las Oliveras, no tan inalterable com la seva vehina, y un cop doblada la punta del Castell, s' hi troba una successió de caixals, cada un dels quals es una banyera, principalment el nomenat Safretjet, qu' es una curiosa roca en forma de piscina, en la qual s' hi poden pendre uns banys deliciosos.

Ja veuhen si en un punt ahont á primera vista no s' hi descubreix platja, sino rocas per tot arreu, hi ha sitis apropósit pera banyarse y pera tots els gustos.

Als sitis aquests s' hi vá ab bót: l' hora millor, d' onze á dotze.

Res hi fá que encengui 'l Cel un sol de flamas, puig quan no la tramontana, l' oreig venen á afalagarvos ab son buf refrigerant. El cos se sent reconfortat ab aquella deliciosa barreja de calor y fresca, 'l millor preparatiu del bany que aneu á pendre, sense fatiga, sense una gota de suor.

Y encare millor si feu com els baillets de la vila. Aquets no hi van á las platjas: qualsevol bot ó llagut els serveix pera tirarse á l' aygua, com granotas, nusos de pel á pel. Nedan una estona com daufins, y ¡ala! á fora de l' aygua á aixugarse al batarell del sol, pera tornar á tirars'hi y tornar á sortir y aixís passar algunas horas. De aixugarse baix l' acció del sol, en diuhen *estorrallarse*.

La pell se 'ls endureix fins á adobarse'ls com el cuyro: se tornan de color de catxumbo, y ni l' escrófula, ni 'l raquitisme, assot de las grans ciutats, poden res ab ells.

La mare ó la dida 'ls vá donar la llet: la Mar ó *en Ma*, com ells diuhen, els proporciona la salut y la robustés. ¡Figúrinse si han d' estimarla mentres visquin!

P. DEL O.

LAS CUCAS DELS ARBRES DE LA RAMBLA

—Aquesta desvergonyida se m' ha posat á ne 'l pit.

¿Has vingut á tret de nas?... Donchs aixís tens de morí.

BANYS

Sentint del Agost la calda
y volguentme refrescar,
vaig decidir ahir tarde
anàrmen á pendre un bany.

M' enfilo dalt d' un tramvía
y entro dintre un toll de carn
ab senyoras entre camas,
donas á cada costat,
gomosos sobre l' esquena
y ninyeras y soldats
per dessota, per dessobre
per derrera y per devant.

Als quatre minuts escassos
ja suhaba com un gat,
la camisa tota molla
se m' enganxaba á la carn
y estavan fets una llástima
coll y punys tan desplanxats.
¡Ja podíá torná á casa
perque ja 'l prenía el bany!

No hay mal que cien años dure,
y á la fi vam arribar
al devant del Astillero
hont vam sortir d' aquell cau.

¡Dintre d' aquell cotxe eléctrich
si al contá no 'm vaig errar,
eram cent trenta personas
contanhi xicas y grans!

Entro als banys; demano un quarto
pro 'm diuhen que no n' hi ha,
y prenh tanda y paciència
igual que las raspas fan
quan se 'n van per omplí 'ls cantis
á la font del seu vehinat.

Mentres pacient m' espero,
m' entretinch boy contemplant
l' hermós y tentador quadro
qu' ofereix nostre *bell* mar.

¡Quín pet de camas y cuixas,
quins contorns accidentats
quins *daixó* y quinas *dallonsas!*
y contemplant tants encants,
¡quín modo jo de posarme

ELS QUE HAN QUEDAT A CIUTAT

Ja que per pendre la fresca
han desocupat el pis,
¿qué hi fan á dintre aquests mobles
si de res han de servi?

LA PLAGA D' ORUGAS

Ja que 'ls plátanos ens donan
aquesta abundosa fruyta
tan si plou com si no plou
hem d' aná armats per la pluja.

altra vegada á suhar!

Aquest segon bany d' angunia
va deixá'm ben empapat.

A tot aixó queya el día,
y á mí no 'm tocaba may
el torn d' obtení algun quarto
per pendre el desitjat bany.

Per fi vaig decidí anarmen,
pro per no torná á suhar
vaig resoldre ferho á *pata*,
mitj á peu mitj caminant.

Pro de la Barceloneta
fins al carré d' Aribau,
hi ha un bon tros y tot pujada,
y á casa vaig arribar
xop el mateix que una esponja,
prenent el meu tercer bany
de suhó y de porquería
y maldint dels banys de mar.

¡Y d' aixó 'n dihém jo y d' altres
aná á *refrescá* la carn!

JEPH DE JESPUS

LA CONSEQÜENCIA D' UN ESPAVILAT

—¡Qué días que no t' havía vist, Llorens!

—¡Ola, Lluís! Mira: 'm vens com l' anell al dit.
Ara acabém aquest xapó y tens de vení á casa.

—¿A casa teva? ¿Si l' última vegada que 't vaig
veure al teatro de Novedats, estavas al palco ab una
jove, y 'm varen dir que t' havías casat?

—Per xó t' haig de parlar. Déixam acabar la par-
tida.

—Es dir, que á pesar d' aquell concepte en que
tenías á las donas, á ne 'ls teus cinquanta cinch, hi
has caigut.

—Cinquanta sis en tinch. Pero ja t' explicaré... ¡Si
m' en vens de bé! Ara faig l' última tirada.

Va acabar la partida de billar, y després de pagar
la casa, 'm diu en Llorens!

EL NOU UNIFORME MILITAR

—Sí, Lluís, sí; 'm vaig casar deu fer cinch mesos.

—Vamos; després d' aguantarte solter cinquanta sis anys, has re-negat de las tevas ideas.

—¡Com s' entent! No he re-negat de res. Sempre he sostingut que si may arribava á casarme, no deixaria que la dona se 'm posés las calsas, ni faria res de lo que ella volgués, y ho estich cumplint.

—Y, ja te la vaig veure al tea-tro, es guapa, elegant, y deu tenir...

—Nou ó deu anys menos que tú; 'n té vint. ¿Dius que es elegant?

—Bé m' ho va semblar. Anava molt ben vestida, y, no voldria equivocarme, molt ele-gant.

—Sí, sí, pero contra la seva voluntat. Aném; ja t' ho contaré pel camí.

Sortirem del café.

—Donchs sí, continuá en Llorens; escolta l' historia del meu casori. Vaig coneixer á la Florinda—s diu Florinda,—per medi d' uns seus parents ab qui vivia, perque no té pare, ni mare, ni germans. Desde 'l primer día, conseqüent ab els meus principis, li vaig dir, ab tota franquesa:—Noya, no 'm vull casar per ser esclau, ni vull que la dona 'm mani en res ni per res; ab aixó, no t' es-tranyi que jo t' contrarihi en tot lo que vulguis.

—¿Y ella hi va convenir?

—Si no hi hagués convingut, ja no 'ns hauriam casat. Y aquell mateix día li vaig donar una pro-ba de lo que li espe-rava. Ella, després de haver parlat ab mí y 'ls seus parents, va dirme:—Podrém

casarnos dintre mitj any.— ¡Ah! ¿sí?—vaig contestarli— ¿tú vols mitj any? donchs d' aquí quinze días serém casats. Y aixís va ser.

—Aixís, ja devia quedar con-vensuda del teu carácter.

—Y tall ¡Y lo que va ve-nir de seguida! Ella duya una vida molt modesta, perque la seva posició tampoch li perme-tia portarla d' al-tra manera, y 'm va significar que per res del mon portaria gorro ni vestit de seda. ¡Ah! ¿sí? Aixó vols, aixó no hau-

rás. Al cap d' un' hora ja tenia á casa las modistas, y á la senmana entrant, vulgas que no, duya go-rro y vestit de seda. Per xó t' he dit que era ele-gant contra la seva vo-luntat.

—Ara ho comprench.

—¡Es clar! ¿Vols que jo

'm deixés posar las cal-sas? Tampoch volia ella anar may al teatro. ¡Va-ya si hi anirás! vaig

pensar entre mí. Y tinch un abono pels días de moda, y vé al teatro com tres y dos fan cinch. Ja ho vas veure.

—¿Y perqué no volia anarhi?

—En primer lloch ¡la seva modestia! Y en segon lloch, vaig entendre que ho fe-ya perque un seu cosí, á qui ella no me-nava bon efecte, també hi anava.

—Ja era una rahó poderosa.

—¡Prou! Y aixó jo vaig entendre que 'm convenia mes á mí que á n' ella, y vaig privar al tal cosí de que vingués á casa y al palco. Y 'l xicot, no s' ha acos-tat mes; ni en pintura l' he tornat á veu-re en lloch.

—Millor; perque aixó dels cosins si 's comensan á cusí...

—No, ja está fora. Y á casa—ho sé per la minyona,—no hi ha tornat mes.

—Si la minyona t' ho ha dit...

—¡Y qué es una minyona!... Ella no la pot sofrir; pero jo, conseqüent, basta que ella no la pugui sofrir, l' ha de ro-segar. Ja la veurás ara á casa.

—Y ara 'm vols fer anar á casa teva?

—¿No t' he dit que precisament es lo que desitjo? El día que tú 'ns vas veure al teatro, encare que tú no t' vas acostar á dirme res, jo també t' vaig veure, y li vaig dir á n' ella que erats un amich meu.

—Ja 'm va semblar que 'm mirava ab els gemelos.

—Sí, y li vaig parlar de tú, y 'm va dir que no t' presentés á n' ella, perque ets jove, y pel dir de la gent... Donchs jo t' hi vull presentar. No ha de passar la seva. ¡Vaya si t' hi presentaré!

—¡Ca, cal Llorens.

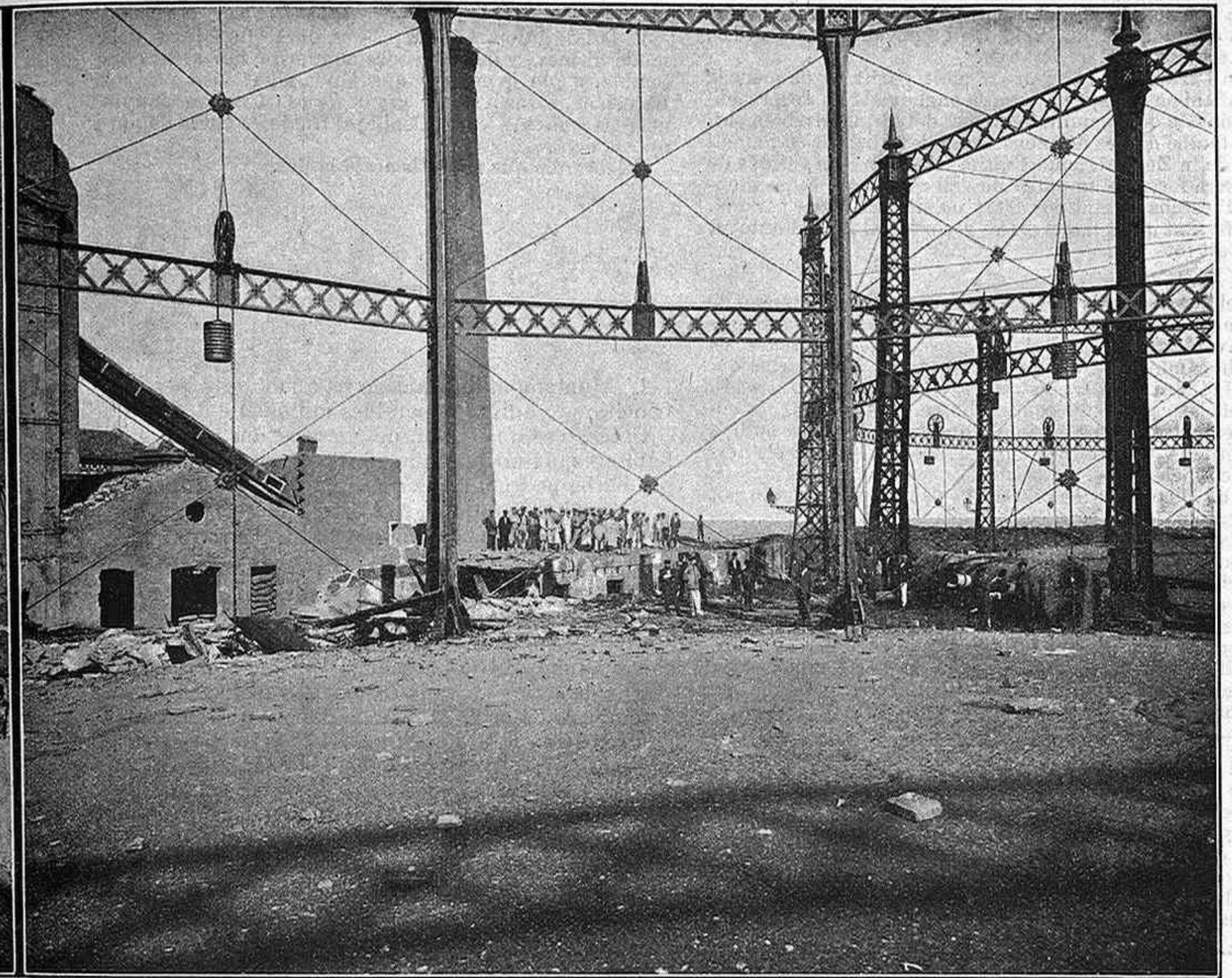

—Al bon carmetlo de goma....

L' EXPLOSIÓ DE LA FARINERA

L' INCENDI DE LA FÀBRICA DEL GAS

La doble catástrofe ocorreguda á la matinada del 8 del corrent en la Barceloneta.

(Fot. MARLETT)

Jo 't deixaré al peu de l' escala, y me 'n entornaré.

—Vaja: no 'm fassis faltá á ne 'ls meus propòsits. Tens de vení avuy, y demá, y...

—Pero si demá tinch d' anar per un assumpto á Girona.

—Mes rahó perque vinguis ara. No 'n parlém mes. Y ara encare li donaré mes sorpresa, perque no m' espera fins d' aquí á un' hora.

—¿Y aixó?

—Als pochos días de sé casats, vaig dirli que me 'n anava al café.—No hi vagis, va fé ella, quédát aquí tots els vespres á ferme companyia, ó pórtam al café ab tú.—¿Aixó desitjas? donchs no vindrás al café, y 'ls vespres que no anirém al teatro, jo al café sense ella, á fé 'l xapó de nou á onze.—Y com ara son las deu, la meva anada á casa será un' hora mes aviat que 'ls demés días.

—Digas que 'n deu tení un feix, pobra senyoral —Ja ho sabs y ja li vaig dir: ahont no hi ha galls no cantan gallinas. A casa mano jo y ningú mes.

En aquestas arribárem prop de la casa, y veyém sortí un jove de l' escala.

—Mira: 'm va dí 'n Llorens. Aquell es el cosí de la dona á qui no havia vist may mes. ¡Que 's estrany! Deu vení d' algún altre pis.

—Ja es fácil, perque no haventlo vist may mes...

—Prou que ho sabrém si vé de casa.

Pujém l' escala, toca 'l timbre, la minyona obra, y 'n Llorens li pregunta:

—Escolta: ¿qué ha sortit d' aquí 'l cosí de la senyora?

—Sí, respón ella; es dir, sí y no. Ja m' explicaré...

—¿Cóm sí y no?

—Ha trucat, he mirat per la reixeta y m' ha dit que havia rebut carta del seu oncle de l' Habana y que li encarregava que 'ls portés recados, y que no venia per res mes.

—Pero no ha entrat.

—¡Vol callá, sant cristiá! ¿Ab las ordres que tinch de vosté vol que li hagués obert la porta? Donya Florinda, ni ho deu sapigué que hagi vingut ningú.

—Vès; avisa á la senyora que surti.

Y al anarsen cap á dintre la fámula, en Llorens va dirme en veu baixa:

—¿Veus, Lluís? Ab aquesta minyona hi puch pujá de peus. ¡Com que la Florinda no la pot sofrí!...

Va sortí la senyora y 'm va semblá com que estigués sofocada, pero no 'm va estranyá, perqué ja m' havia dit el meu amich que 'm presentava contra la voluntat d' ella. Ab aixó, la sorpresa era natural.

Per acabá, sols els diré que l' endemá, com ja sabia en Llorens, jo tenia de marxá á Girona; pero, ara no caich el perqué, vaig retardá l' anarhi mes d' una quinzena, y mentres tant, cada día, *velis nolis*,

á veure á la Florinda, per no faltá á l' amistat. ¡Si ho es de conseqüent ab las sevas ideas en Llorens!

PAU BUNYEGAS

LLIBRES

MANUAL DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL por ANTONIO GARCÍA LLANSÓ.—La propietat intelectual que avants estava completament descuidada, ha adquirit un gran desarrollo mercés á las disposicions legislativas dictadas pels governs dels pobles mes adelantats, y als convenis internacionals, fruyt dels Congressos celebrats en distintas ocasions al objecte de uniformar en lo possible la legislació ó quan menos de fixar clarament las relaciones entre diversos pobles.

Aixís, donchs, l' obra del Sr. García Llansó, persona competentíssima en la materia, ha vingut á satisfacer una verdadera necessitat que feya molt temps se deixava sentir.

Totas las disposicions vigents en materia de propietat intelectual, están en ella consignadas degudament, ab un ordre, un método y una claretat que res deixan que desitjar. Qualsevol dupte sobre una materia que comensa á ser ja una mica intrincada, se resolt sens mes que consultar aquest excelent manual.

Felicitém sincerament al seu autor, pel gran servey que ha prestat, imposantse llargas vigílias pera coordi-

nar la materia, y realisant un treball serio, digne de ser agrahit.

Además el volúm que comprén unas 600 planas, está editat ab elegancia y bon gust.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

El contrato de matrimonio.—*Un Debut en la vida.*—Tals son els títuls de dos novelas del eminent H. de Balsac que componen un dels volums de la biblioteca especial que ab tan bon éxit vé publicant la Casa Tasso.

*** *Club autonomista catalá.*—*Regionalisme y particularisme.*—*Cartas de D. Valentí Almirall.*—Com á medi de propaganda el Club autonomista catalá ha fet una impresió de las cartas que sobre aquest tema va escriure 'l Sr. Almirall, l' any 85, y que encare avuy conservan un gran interés de actualitat.

RATA SABIA

NOVEDATS

Il Paradiso di Maometto, comedia de Mariani y Tedeschi, es una obra sense pretensions que ab tot y semblar que té per únich objecte fer passar el rato, puig

conté unas situacions còmiques divertidíssimas, en el fondo s' hi descubreix una sátira seriosa contra la farsa jesuítica. El tipo, perfectament dibuixat, del home hipòcrita que ab l' excusa de las prácticas religioses y benéficas está portant una vida de dissipació y de mentidas, está á l' altura d' un Pantoja.

En Carlo Duse va treure'n molt partit. Igualment la Vitaliani en el paper d' esposa enganyada ab despreocupacions de dona equilibrada, que detalla admirablement. Son també dignes de mencionar el treball de 'n Sainati y el de 'n Zopetti, aquest últim revelantse un actoras de primera forsa en un paper de vell alelat que sense moures d' escena durant dos actes no diu casi una paraula. Confessant qu' á molts els va recordar al gran Fontova, está dit tot.

Pel benefici de 'n Carlo Duse va donarse l' estreno de *Il Povero Piero*, de Cavalloti, obra que si bé mira cap endavant per lo radical del pensament que tanca, en cambi camina com els cranchs respecte á la forma qu' es de lo més poca trassa que 's coneix en el teatro. El beneficiat va cumplir com un home, fent gala de sos coneixements de l' art escénich, que no son poch, ab una sinceritat y una discreció qu' haurían d' imitar els nostres còmichs.

Y de la comedia *Le carambolle dell'amore* no se 'n pot dir gran cosa per la inconsistencia de la tassis que... no enclou: una serie d' entrebanchs ó lapsus més ó menos discutibles, que quan volen interessar no fan riure y quan fan riure no interessan, y res més. Es llástima que actors de verdader talent s' entretinguin ab segóns quinas obras.

Per xó, la veritat, si es que d' aquest modo fan més taquilla, están en el seu dret y obran perfectament. En tot cas el que inspira llástima es el nostre públich, que sempre ha sigut un senyor de péssim gust.

TÍVOLI

La vuelta al mundo ha servit de pesa á las simpáticas focas que no perden per ara la parroquia. Van venir á Barcelona per entornarse'n desseguida, pero la marxa 's va aplanant ab satisfacció del públich y suposém ab gens de sentiment per part de la empresa. Las inteligents bestiolas se troban aquí com el peix á l' aygua. Diu que ja saben dir alguna cosa en catalá, sobre tot els renechs, qu' es lo que s' apren mes depressa. La que fá de *triple*

está ensajant *Els segadors*, y entre totas tenen en estudi las coplas del—*No val á badá*.—

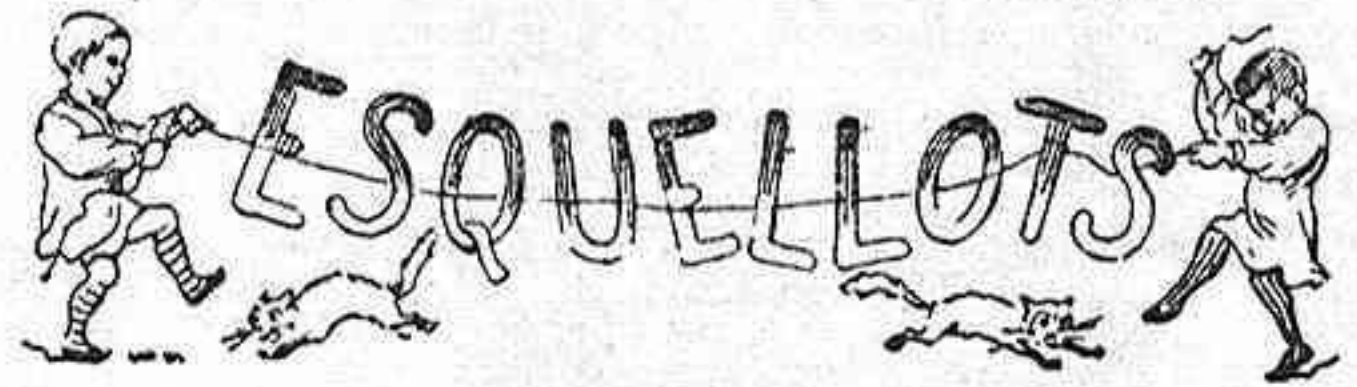
Tot podría ser.

GRAN-VÍA

El famós drama *Los dos pilletes*, obra que á pesar dels modernismes, y de las modas no morirá tan aviat com sembla, y que ja créyam que havía sigut vista per tot Barcelona, torna á donar grans llenos. Una companyia no gens *maleta* ab el Sr. Cepillo al frente, 's cuida de muryir la vaca.

Celebrarém que no se 'ls acabi la llet.

N. N. N.

L' Ajuntament de Chicago ha quebrat, y per una friolera: per quinze miserables milions de duros.

Chicago es una ciutat de mes de dos milions de habitants, de manera que afluixant set duros y mitj per barba podrían fer la pau.

Menos habitants té Barcelona y un deute un bon xich mes gros, y encare no quebra.

¿Volen saber quan quebrará?

Es molt fácil determinarho.

Fins ara no s' han apurat per res las administracions municipals de Barcelona.

¿Queda al final de cada exercici un déficit de tants ó quants milions? Donchs s' acut á la impremta del Sr. Henrich y C.^a, successors de Narciso Ramírez y se surt del pas ab una emissió de láminas. Y ab aqueixas láminas se paga tot, inclús el compte del impressor.

Donchs bé: vindrá un día en que l' impressor dirá.—Si no 'm pagan ab quartos, de láminas no n' imprimeixo, que per lo que las láminas valen, ja me las sé fer per mí.

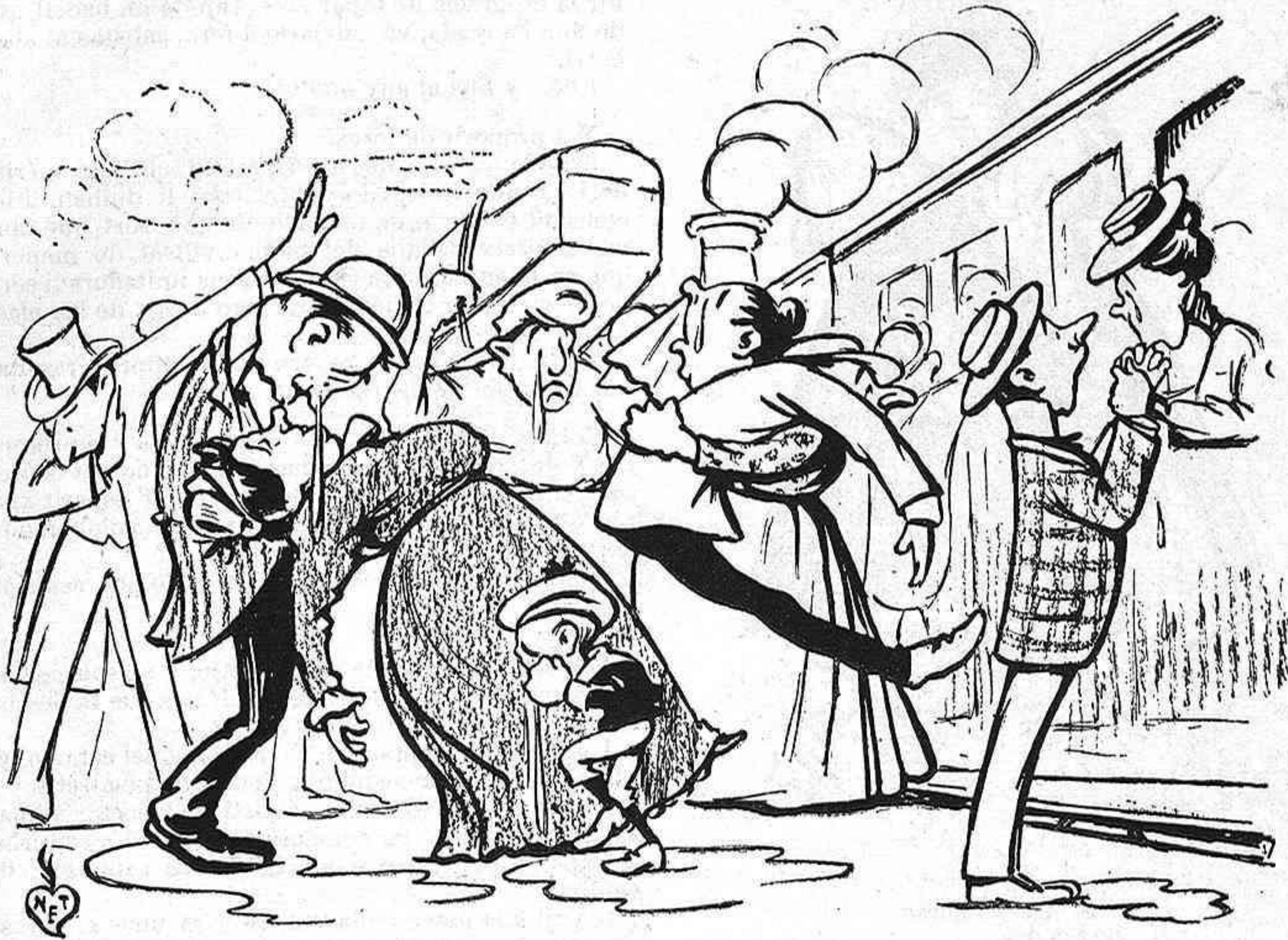
EL MILLOR SISTEMA

—Home, no es mala ocurrencia, vet'aquí una cosa nova.

¿Cóm es que 's banya vestit?
—Perque no 'm prenguin la roba.

LA MARXA DELS ESTIUHEJADORS

En el mon per darse gustos—s' han de tení molts disgustos.

Y com l' Ajuntament no tindrà una pesseta á la caixa, en la impossibilitat material de imprimir mes lámimas, quebrará.

Cervera ha inaugurat l' alumbrat públich per medi del acetilé.

Y als cerverins que s' han decidit per consumirlo, 'ls surt aquest fluit á 19 céntims el metre cúbich.

En cambi, aquí á Barcelona, las empresas confabuladas ens acanan el gas á 30 céntims.

Vegin de quina manera
Barcelona ha progressat:
la qüestió del alumbrat
l' ha d' aná estudiá á Cervera.

En molts punts d' Espanya, se veuen botigas que ostentan el següent cartell:

«No se trata con viajantes catalanes.»

Aquest es el primer resultat de la conducta insensata de aquells que de tant qu' estiman á Catalunya, l' apunyegan.

Y consti que no aprobém als autors del cartell que té mes de separatista, que no la mateixa propaganda dels nostres Segadors.

Perque aqueixa propaganda no es més, al cap de vall, que *jarabe de pico*.

Y 'ls cartells son un fet positiu, y 'ls fets sempre tenen mes importancia que las paraulas.

La Perdiu donant compte de la seva excursió á Cervera.

«El Sr. Schwarts (governador de la provincia de Lleyda) estigué deferent ab tothom y al serli particularment presentats, ens digué:

»—Ah! *La Veu de Catalunya*... molt de gust; pero jo, donat que hagués de ser catalanista, no fora de vostés, fora dels altres.»

Comentari de *La Perdiu*, á una declaració tan lleal y tan franca:

«Estrenyerem efectuosament las mans, tot pensant que l' antich catedrátich d' Historia crítica tenia rahó: *nosaltres al seu lloch pensariam lo mateix.*»

¡Vaya una barra!

¿Perqué si hi ha un catalanisme auténtich, verda-der y genuí, s' ha d' empenyar *La Perdiu* en ser partidaria de un altre catalanisme que sembla una pesseta fregada ab polvos de mirall?

Al carrer del Carme s' están reconstruhint las casas senyaladas de números 12 y 17, conservantse l' antigua alineació, á pesar de que, segóns els planos aprobats de rectificació de aquell carrer, una y altra haurían d' enritirarse uns quinze pams.

L' altre día un amich nostre preguntá á las dugas casas:

—¿Cóm es que no 'us poséu á la línea?

Y tant l' una com l' altra, varen respondre lo mateix:

—Tenim quartos y no 'ns retirém per ningú.

Sr. Amat: aquesta resposta es prou intel·ligible per tothom y també ho será per vosté, naturalment.

Y si vosté l' ha entesa ¿vol fer el favor de dirme de qué li serveix la vara?

Una plaga d' oruga s' ha apoderat dels plátanos de nostres passeigs.

FRUYTA DEL TEMPS

Si bé s' ho miran
no son dos,
es una pila
de melóns.

Vá principiari pels de la Rambla de Santa Mónica, se vá anar extenent per la del Mitj, la de las Flors y Canaletas y ara ha comensat á invadir el Passeig de Gracia.

El Sr. Oliva 's veu impotent per acabar ab la plaga.

¡Ja ho crech! Com que depén del Municipi li falta brahó per intentarho.

¿No saben per qué? Perque, l' insecte ha sigut batejat ab el nom de *Oruga concejalía*, sens dupte per l' afició que mostra á menjarse Barcelona de viu en viu.

L' altra senmana morí en aquesta ciutat en Ramón López.

¿Quí era? Si per molts dels nostres lectors resultarà aquest nom desconegut, á altres ¡quánts recorts els evocarál ¡quánts agradables ratos els farà momentáneament reviure!

Ramón López, en *Ramón* com familiarment se l' anomenava, era l' dependent més antich del *Café Suis*. Havía servit á dugas generacions de parroquians, y entre 'ls qu' en sas taulas havían saborejat l' aromática tassa de Puerto-Rico, poden contar-s'hi personalitats tan conegudas com en Robert, en Serraclara, en Pellicer, don Ignocent López, l' inolvidable fundador d' aquest senmanari, en Moliné, y altres y altres que formarian una llista interminable.

Divendres, á l' edat de vuytanta anys, baixá á la tomba, després d' haver treballat tota sa vida.

¡Pobre Ramón! Descansi en pau.

A Madrit se diverteixen.

Y la proba es que 'l gremi de sabaters, vá donar una corrida.

Pero com no es igual picar el cuyro curtit que 'l cuyro viu, un de aquells toreros del nyinyol vá tenir la desgracia de topar ab el cap de un badell, que de una banyada, vá enviarlo á fer... sabatas al altre barri.

¡Olé... y fins al any que vé!

Y á propòsit de toros.

Sembla que 'l govern respectant els alts mérits de D. Tancredo *rey del valor*, com li diuhen, li ha concedit privilegi de invenció de una sort que tant ens enalteix als ulls del mon civilisat, de manera que en lo successiu, á cap dels seus imitadors li será permés esperar inmóvil á un toro á cap de las plajas d' Espanya.

Y ara diguin que 'l govern no ha emprés resoltament el camí de las reformas.

El Papa Lleó XIII ab tot y ser qui es y representar lo que representa, algunas vegadas no pot contentir del tot el seu carácter alegre y fins l' esperit xistós, que li donarian dret á figurar com á coloborador de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Aquí va una anécdota en proba de lo que acabém de dir.

El doctor Lapponi es el seu metje, y no son poch els disgustos que li dona pel poch cas que fa de las sevas prescripcions facultativas.

Un día va receptorli unas píldoras pel catarro, y Lleó XIII com de costúm va deixar de péndrelas.

Al cap de una senmana, assistint el Doctor á una audiéncia pública, va comensar á tussir. Va sentirlo 'l Papa, y dirigintse á un dels seus camarers, li va dir:

—Vaji á la meva taula y hi trobará unas píldoras pel catarro: pórtilas y dónguilas al senyor Doctor que las necessita més que jo.

Al objecte d' estingir els pobres, se projecta l' emissió de sellos de céntim y de quart de céntim, de circulació voluntaria.

No se l' esperavan aquesta ganga 'ls aficionats á la filoctélica.

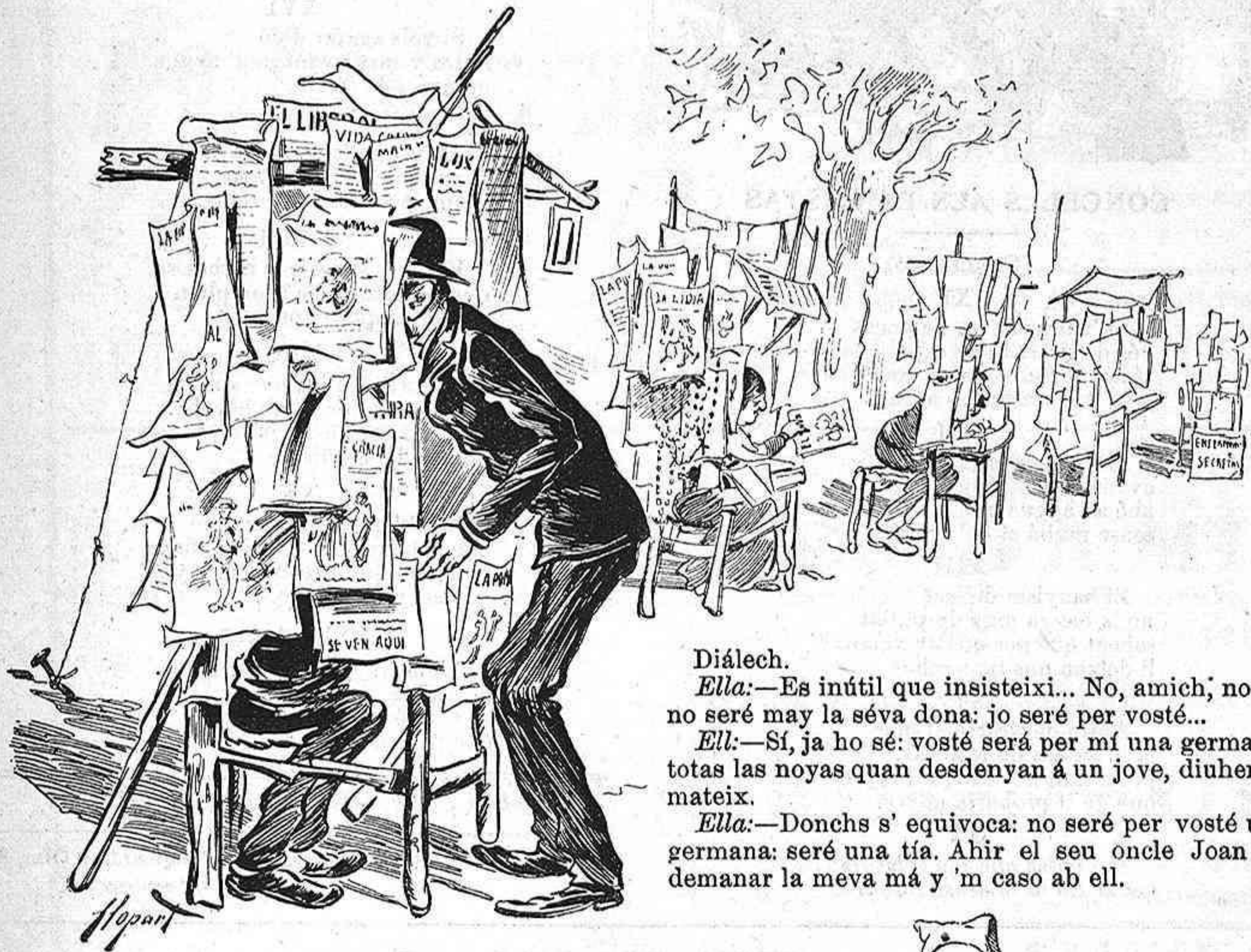
Aquestos sistemas acostuman á toparse ab dificul-

LA CALOR

Enginy pera refrescarse.

BARCELONA PINTORESCA

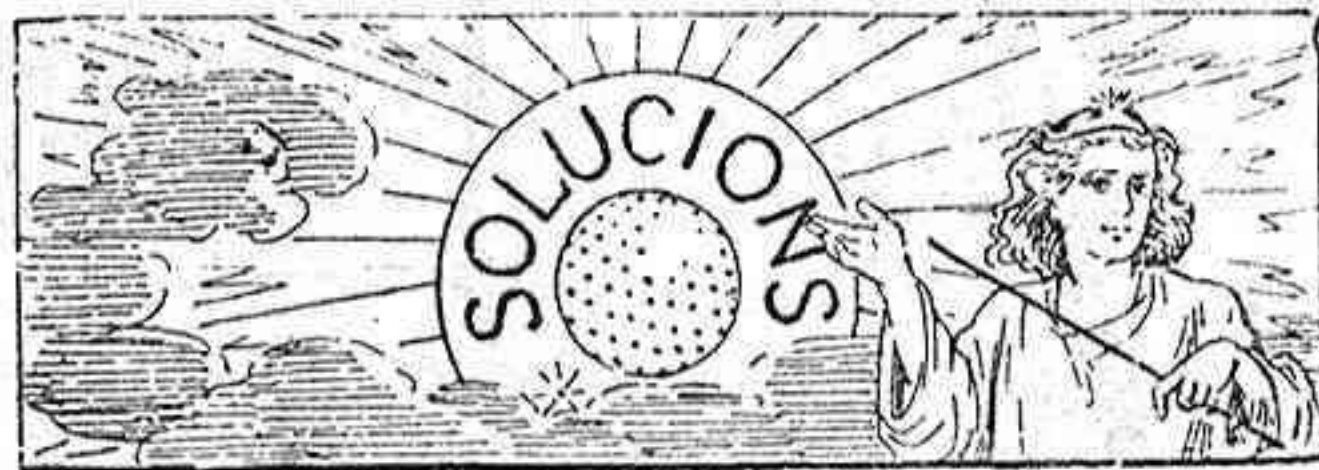

Y diguin: ¿qué durará gayre aquesta fira de Bellcayre?

Diálech.
 Ella:—Es inútil que insisteixi... No, amich, no: jo no seré may la séva dona: jo seré per vosté...
 Ell:—Sí, ja ho sé: vosté serà per mí una germana: totas las noyas quan desdenyan á un jove, diuhén lo mateix.
 Ella:—Donchs s' equivoca: no seré per vosté una germana: seré una tía. Ahir el seu oncle Joan vá demanar la meva má y 'm caso ab ell.

En un restaurant d' últim ordre:
 —¡Mosso! Aquest filet es inmasticable. O mes ben dit: aixó mes que filet es una sola de sabata.
 El mosso ab molta tranquilitat:
 —Y ara? Potser si que volía que per una pesseta li servissen un parell de botas.
 En un ball d' etiqueta:
 —Lo que mes m' agrada de aquella senyora son las dents ¡qué 'n son de blancas y d' hermosas! Una preciositat.
 —Vosté m' adula, caballer.
 —¡Cóm! ¿es el marit d' ella?
 —No senyor: soch el seu dentista.

À LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—Cri-a tu-ra-da.
- 2.ª ID. 2.ª—Xis-te-ra.
- 3.ª INTRÍNGULIS.—Fa-ré.
- 4.ª GEROGLÍFICH.—Per criteri un sabi.

tats d' administració, ahont se fonen tots els beneficis.

Si succeheix aixís se farán molts céntims... pels richs.

Días passats va anar un subjecte á llogar un pis al Ensanxe, y 'l propietari al pendre informes del llogater, va sapiguer que era un pobre que anava á demanar caritat, pero que no obstant, podía pagar dotze duros mensuals de lloguer, y anar ben vestit.

Está vist que 'l demanar caritat es un bon negoci, sino que 'l govern encare no ho ha olorat pera posar contribució als que l' exerceixen.

Per ordre gubernativa s' ha privat que al torin de la Barceloneta s' hi afectuessen moixigangas y altres espectacles que no siguin corridas formals.

Totas las funcions de banyas s' haurían d' eliminar, las de broma, per ser broma; y las formals, per formals.

S' han trobat en Barcelona dugas fábricas de tabaco clandestinas.

Si la Tabacalera servís el tabaco bó y á bon preu, no trobaria fábricas clandestinas; pero donantlo ella dolent y car, es clar que no faltarà qui d' amagatotis li farà la competencia.

M' hi jugo una orella, que el tabaco que s' ha trobat á las dugas fábricas clandestinas, es millor que 'ls dels estanchs.

CONCELLS ALS BANYISTAS

(CONCLUSIÓ)

XI

Si 't tiras de las palancas
vés de tirart'hi de cap;
si no, al caure, farás ¡xap!
y se 't macarán las ancas.

XII

Si tens suada la pell
avans no t' hi hakis tirat
abócat aygua al clatell...
sense mullá al del costat.

XIII

El banyista delicat
no 's banya may despullat
sabent que per quatre xabos
li deixan uns tapa rabos.

XIV

Antes de tirarte al mar
la brisa has de respirar,
procurant no 't toqui l' ayre
que no 't probaria gayre.

XV

Son cosas que fan criatura:
cantá *En la inmensa llanura,*

entrá al mar ab pó y patxorra
y fer ponts á n' á la sorra.

XVI

Si vols agafar doló
entra y surt sovint de l' aygua
en una sola sessió.

XVII

Aixís que 't petin las dents,
ja cal que surtis del mar
y que 't vesteixis corrents.

XVIII

Val mes suros que carbassas,
que aquestas si se t' omplían
no darías quatre passas.

XIX

Al sortir, la higiene aproba
que t' aixuguis bé ab la roba.
No com gos de Terra-nova
que tot ho esquitxa.

XX

No s' hauria de permetre
que 's banyés ni el qui té ronya
ni aquell qu' es pocavergonya
y ensenya etc... etc...

XXI Y ÚLTIM

Ab el traje de banyar
no vasis á passejar,
ni t' hi fassis retratar
que fá molt nyébit.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

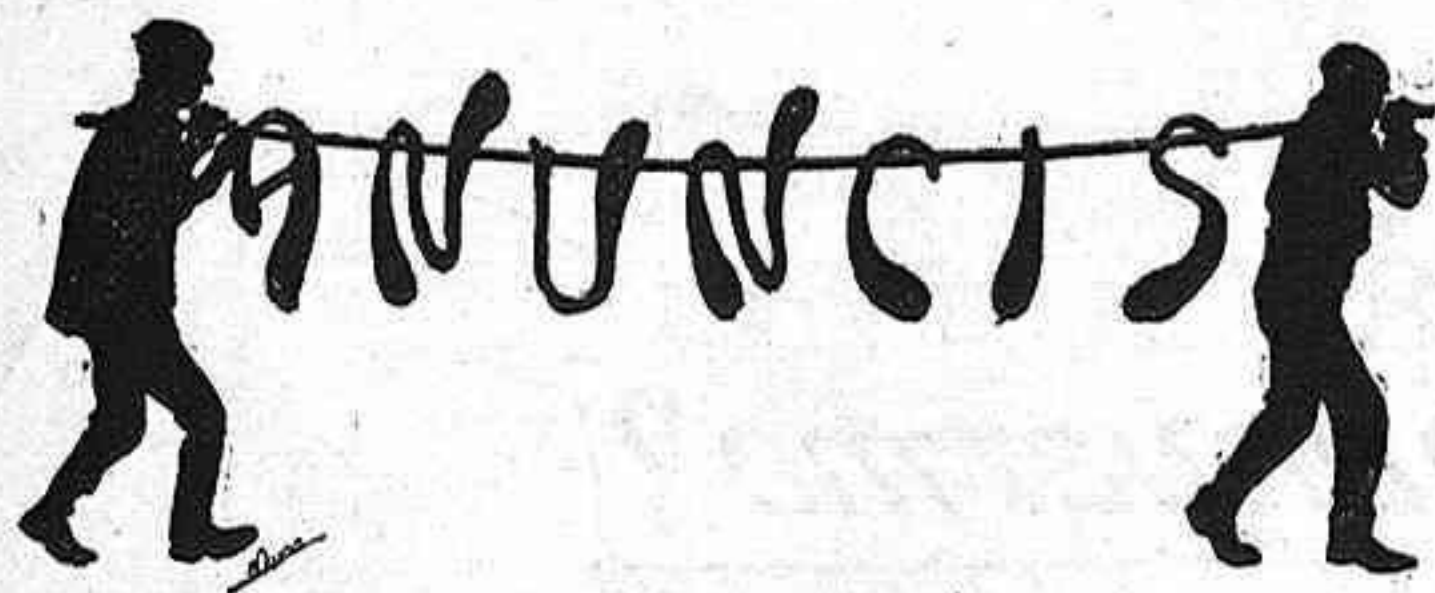
Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA. Olm. 8
Tinta Ch. Lorillenz y C.^a

ENTRE DOS FOCHS

Com no coneixen la vara, no saben ellas que hay que distinguir.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LOS DOS PILLETES

(LES DEUX GOSSES)

POR **PIERRE DECOURCELLE**

Vertida al español por *J. B. Enseñat*

Dos tomos en 8.º, Ptas. 4.

Juan Alcover

METEOROS

Ptas. 2'50

M. Morera y Galicia

De mi viña

Ptas. 2

E. Marquina

LAS VENDIMIAS

Ptas. 3

J. M.ª Bartrina

ALGO

Ptas. 3

Emilio Zola

EL MANDATO DE LA MUERTA

NOVELA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

Colección Diamante (edición López)

TOMO 78

VENID A MÍ...

HISTORIA DE LA ÉPOCA DE LOS PRIMEROS CRISTIANOS

POR EL CONDE LEÓN TOLSTOI

Precio 2 reales

APELES MESTRES

POEMAS DE MAR

3.ª edición

Preu 2 pessetas.

APELES MESTRES

Idilis Idilis

Llibre primer

= Preu 2 pessetas. =

Llibre segon

= Preu 3 pessetas. =

BARCELONA Á LA VISTA

ÁLBUM DE 192 FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Encuadernado con elegantes tapas en oro y negro. — PRECIO 8 PESETAS

MONTSERRAT Á LA VISTA

Album de fotografías de la célebre montaña catalana

CON UN RESUMEN HISTÓRICO Y LOS ITINERARIOS MÁS ÚTILES AL VIAJERO

Precio 2 pesetas

H. de Balzac

**EL CONTRATO
DE MATRIMONIO**

Ptas. 1

J. Pérez Zúñiga

**VIAJES
MORROCOTUDOS**

Ptas. 2

R. Sarmento

**MEMORIAS
DE UN JESUITA**

Ptas. 2

F. Pi y Arsuaga

**EL PROCESO
DE CRISTO**

Ptas. 1

Obras próximas á publicarse

**AGENCIA
DE
MATRIMONIS**

PER **C. Gumá**

EDICIÓ ILUSTRADA PER R. MIRÓ

Preu 2 rals

**EL
PROLETARIADO MILITANTE**

POR

ANSELMO LORENZO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

Pueden nuestros corresponsales formular pedido.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

¿Per que vaig à *banyarme?*

Per veure si se me'n van aquests granots.

¿Per qué hi vaig? Pues... ¡vaya una pregunta!

Perque ella també hi vá, y passant per zota l'eztora 'ns trobém.

Perque diu que l' aygua de mar fa engreixar.

Per las bonas vistas, ¡res més que per las bonas vistas!

Perque diu que l' aygua de mar fa enflaquir.